

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
СЕКТОР ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ РОДА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ

«ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ

НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

28 КВІТНЯ 2020 РОКУ

РІВНЕ

4. Скрипник Т. В. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяда», 2015. 56 с. Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2016.02.10/Tehnologii%20Autizma.pdf>.

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Коломис Андрій Іванович,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»,
вчитель, Рівненський академічний ліцей «Престиж»
ім. Л. Котовської Рівненської міської ради;
Боровець Олена Віталіївна,
к. пед. н., доцент кафедри педагогіки початкової освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Створення в Україні рівних можливостей для здобуття якісної освіти всім громадянам незалежно від їхніх психофізіологічних особливостей – важливе завдання, яке постає перед вітчизняною освітньою системою. Інклюзивна освіта забезпечує право дітей з особливими освітніми потребами навчатися за місцем проживання і брати повноцінну участь у житті класу, школи, громади.

Дослідженням проблеми інклюзивної освіти займаються багато сучасних зарубіжних та українських вчених, серед яких: В. Бондар, А. Колупаєва, Ю. Найда, Л. Прядко, Л. Савчук, Т. Сак, Н. Софій, П. Троханіс, Д. Харві, З. Шевців, Є. Ямбург, О. Ярьська-Смирнова та інші.

Організація інклюзивного навчання ставить низку завдань перед освітньою системою і закладом освіти, вимагає спеціальної підготовки та командної роботи від педагогічного колективу, удосконалення програм, форм і методів навчання, забезпечення толерантного ставлення до всіх учасників освітнього процесу, а також – створення інклюзивного освітнього середовища.

Концепція «Нова українська школа» передбачає організацію в закладі освіти такого освітнього середовища, яке належить дітям, де широко представлені дитячі роботи, творчі виставки, результати учнівських досліджень, фотографії і т.ін. У такому середовищі забезпечуються потреби і запити школярів незалежно від їхніх фізичних чи психологічних особливостей, створюються умови для розвитку та самореалізації кожної дитини, для спілкування і міжособистісної взаємодії. У своїх працях Л. Коваль зазначає: «Якщо у дитини є особливі потреби, то вона включається в освітнє середовище на своїх власних умовах: не дитина пристосовується до середовища, а середовище до дитини» [2].

Н. Гонтаровська розглядає освітнє середовище як фактор розвитку особистості дитини, де забезпечуються умови її комфортної життєдіяльності. У системних дослідженнях проблеми інклюзивної освіти З. Шевців трактує інклюзивне освітнє середовище як «комплекс спеціальних умов, створених для

отримання освіти дітьми з обмеженими освітніми потребами та дітьми з нормативним розвитком, із якими вони спільно навчатимуться в одному класі, завдяки матеріально-технічному, навчально-методичному, інформаційному та кадровому забезпеченню, безперешкодному доступу до навчального закладу та переміщення в ньому, яке загалом сприятиме ефективній соціалізації, навчанню, вихованню, розвитку, корекції та реабілітації учнів із обмеженими можливостями здоров'я та не перешкоджатиме навчанню дітей загального розвитку» [4, с. 11].

Систематичного та оперативного вирішення потребує нині проблема організації фізичної складової інклюзивного освітнього середовища – безперешкодний доступ до будівлі школи, пересування в її приміщенні дітей з обмеженими можливостями здоров'я, тобто архітектурна доступність закладу освіти. Організація інклюзивного навчання також вимагає відповідного пристосування шкільних навчальних кабінетів, роздягалень, кімнат гігієни, їдалень, бібліотек тощо. Спеціального облаштування залежно від характеру особливостей освітніх потреб дитини у кожному конкретному випадку потребують класні кімнати.

Важливою складовою інклюзивного освітнього середовища є сприятливий емоційно-психологічний клімат в колективі, залучення дитини з психофізичними вадами до участі в заходах та подіях класу, школи, а також прийняття її педагогами і школярами. Інклюзія вимагає зміни ставлення до дітей з психофізичними вадами, переходу від їх ізоляції до повного включення. Саме тому інклюзивна освіта є проблемою не лише освітньою, а й соціальною та психологічною.

Вчитель в інклюзивному класі повинен ґрунтовно планувати діяльність усіх учасників освітнього процесу [1]. Одним із показників ефективно організованого навчання є парна та групова форми навчальної діяльності школярів. У спільній діяльності діти вчаться обговорювати та вирішувати проблеми, ефективніше переносити набуті знання, уміння й навички в конкретні життєві умови. Для дітей з особливими освітніми потребами парна та групова діяльність допомагають зменшити рівень напруженості, тривожності, пасивності, причиною яких є невпевненість у своїх силах [3]. Така форма роботи створює середовище, яке забезпечує формування позитивного ставлення до навчального матеріалу і навчального досвіду загалом, налагодження міжособистісних стосунків між дітьми, що сприяє їхньому соціальному розвитку.

Отже, в ефективно організованому інклюзивному освітньому середовищі дітям з особливими освітніми потребами забезпечується можливість навчатися за місцем проживання, перебувати в соціумі та реалізувати свої потенційні можливості, здібності та нахили. Інклюзивна освіта відкриває перед кожною дитиною можливість самореалізації, соціалізації в природному середовищі, отримання необхідної допомоги та підтримки від однолітків, педагогічного колективу школи. Це стає реальністю за умови правильно і відповідно адаптованого інклюзивного освітнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Інклюзивне навчання – досвід упровадження / Упоряд. А. Колупаєва. Київ: Вид. група «Шкільний світ», 2015. 200 с.
2. Коваль Л. Організація інклюзивного середовища у закладі освіти. *Інклюзивне навчання в Новій українській школі*. Тербовля – Київ: Інтерсервіс, 2018. С. 46-49.
3. На допомогу педагогу загальноосвітнього навчального закладу: методичний посібник / Укл. Л.О. Прядко, О.О. Фурман. Суми: РВВ СОІППО, 2015. 52 с.
4. Шевців З. М. Теорія і методика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи в інклюзивному середовищі загальноосвітнього навчального закладу: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: спец. 13.00.04 / Рівне, 2017. 44с.

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

Кондратюк Оксана Олексіївна,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»,
науковий керівник: к. пед. н., доц. Яковишина Т.В.,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Формування кожної особистості починається з дитинства, тому так важливо задовольнити потреби кожного, враховуючи все різноманіття проявів людських доль. Власне тому інклюзія в Україні, хоч із запізненням, набирає обертів. Актуальність інклюзії (інклюзивної освіти) для дітей зумовлена ще й тим, що в липні 2017 року президент України підписав закон «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг», яким закріплюється право на освіту осіб з особливими освітніми потребами і надається їм можливість здобувати освіту в усіх освітніх закладах, у тому числі й безоплатно в державних і комунальних закладах освіти.

Однак, постає питання: що ж таке інклюзивна освіта? Чому її впровадження стало надзвичайно актуальним в Україні? Інклюзивне навчання (від англ. inclusion – включення) – це система освітніх послуг, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти, а також її соціалізацію та інтеграцію у суспільство.

Згідно з Міжнародною класифікацією стандартів освіти, особливі освітні потреби мають особи, навчання яких потребує додаткових ресурсів. Такими ресурсами можуть бути:

- 1) персонал (що надає допомогу під час здобування освіти);
- 2) матеріали (різноманітні засоби навчання);

ЗМІСТ

Бабчук Вікторія Русланівна КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	3
Божук Марія Русланівна ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	4
Бондарець Марія Анатоліївна ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	6
Борова Валентина Євгеніївна ВИХОВАННЯ ЗВУКОВОЇ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ГРУПІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	9
Будейчук Галина Михайлівна ЗАСАДИ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЯК ПРИКЛАД ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	10
Велесик Віталія Степанівна ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	12
Войтас Анжеліка Сергіївна ТВОРЧА ОСОБИСТІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА У РОБОТІ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	14
Ворон Марія Геннадіївна, Яковишина Тетяна В'ячеславівна СПІВПРАЦЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	16
Воскресенська Ірина Віталіївна ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОЦІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ С. ЛОГАЧЕВСЬКОЇ)	19
Гарбарук Христина Юріївна ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНИХ ВЗАЄМОСТСУНКІВ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	22

Гончар Людмила Вікторівна ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БАТЬКІВСТВА _____	23
Горчак Тетяна Григорівна СУЧАСНА ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА І ПРИЦИПИ МОНТЕССОРІ-ПЕДАГОГІКИ _____	26
Гриців Тетяна Григорівна ВИХОВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО БАТЬКІВЩИНИ ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ _____	28
Гулюк Світлана Олександрівна ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ _____	30
Данилюк Ірина Миколаївна СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ВІДПОВІДАЛЬНЕ БАТЬКІВСТВО» У ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ _____	33
Джура Олена Олегівна ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМ ПОТРЕБАМИ _____	35
Залібовська-Ільницька Зоя Володимирівна ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ _____	37
Зубкевич Ірина Володимирівна ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ КООПЕРАТИВНИХ ФОРМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ _____	39
Кирилюк Олександра Олександрівна ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ _____	41
Кирста Наталія Романівна ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АСИСТЕНТА ВИХОВАТЕЛЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ ЗДО _____	44
Коломис Андрій Іванович, Боровець Олена Віталіївна ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ _____	46

Кондратюк Оксана Олексіївна РЕАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ _____	48
Корабльова Олена Олександрівна ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ХІСТ УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА» _____	50
Корицька Тетяна Русланівна, Яковишина Тетяна В'ячеславівна ВНЕСОК І. ГЕРБАРТА У РОЗВИТОК ПРОБЛЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ _____	54
Королик Ірина Сергіївна, Колупасва Тетяна Євстафіївна ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ В 20-ТІ РОКИ ХХІ СТОЛІТТЯ _____	57
Коськовецька Валентина Михайлівна СПІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛИ І СІМ'Ї У ПОСТУПІ ДО ЦІННОСТЕЙ _____	59
Красовська Ольга Олександрівна КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	61
Креничко Інна Сергіївна, Міщеня Оксана Миколаївна ДОПОМОГА ГУВЕРНЕРА У СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ _____	63
Кротюк Юлія Миколаївна ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	65
Крук Олена Валеріївна ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА _____	67
Маліновська Наталія Василівна ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ В УМОВАХ ІНТЕГРОВАНОЇ ГРУПИ _____	69
Марковець Тетяна Іванівна СУТНІСТЬ ШКІЛЬНОГО ПІДРУЧНИКА _____	70